

kirjaamo@ym.fi

Viite: Lausuntopyyntö 1.7.2016 YM018:00/2014

LAUSUNTO LUONNOKSESTA UHANALAISTEN LAJIEN SUOJELUN TOIMINTAOHJELMAKSI

Toimintaohjelmalla tavoitellaan uhanalaisten lajien tilan parantamista vuoteen 2020 mennessä ja uhanalaistumiskehityksen pysäyttämistä pidemmällä tähtäimellä. Toimintaohjelmalla pyritään myös parantamaan lajien suojelun kustannustehokkuutta, läpileikkaavuutta ja vaikuttavuutta sekä annetaan ehdotuksia toiminnan painopisteistä ja työnjaosta.

Toimintaohjelmassa esitetään uhanalaisten lajien turvaamiseksi 47 toimenpide-ehdotusta. Lisäksi esitetään suunnitelma kunkin ehdotuksen toteutuksen ajoittamisesta ja vastuutahoista.

Kappaleessa 4.7. käsitellään maankäytön suunnittelua uhanalaisten lajien näkökulmasta ja tuodaan esiin kehittämistarpeita ja toimenpide-ehdotuksia. Toimenpiteiksi esitetään muun muassa kaavamerkintöjen kehittämistä ja yhdenmukaistamista, koulutusta kaavoittajille ja ympäristönsuojeluviranomaisille sekä maanomistajien tiedonsaannin edistämistä. Lapin liitto pitää esitettyjä toimenpiteitä hyvinä.

Lapin maakuntakaavoissa uhanalaisten lajit on huomioitu muun muassa osoittamalla luonnonsuojelualueet, erämaa-alueet, arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä ympäristöarvoja. Lisäksi Länsi-Lapin maakuntakaavassa on osoitettu viheryhteystarpeita. Arvokkaita luonnonympäristöjä turvataan Lapin maakuntakaavoissa myös koko maakuntakaava-aluetta koskevien suunnittelumääräysten avulla.

Parhaillaan valmisteltavana olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan taustaselvitykseksi laaditussa Luonto- ja maisemaselvityksessä on käytetty ekosysteemipalveluiden näkökulmaa. Selvityksen pohjalta maakuntakaavaan on osoitettu ekologisia yhteystarpeita suojelualueiden välille. Lisäksi kaavassa on osoitettu viheryhteystarpeita.

Lapin liiton näkemyksen mukaan toimintaohjelmassa voitaisiin tuoda vielä enemmän esiin kaavoituksen roolia uhanalaisten lajien suojelun näkökulmasta. Kaavoituksen merkitys uhanalaisten lajien suojelun kannalta on monella tavalla keskeinen.

1. lokakuuta 2016 voimaan tulevan maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä maakuntien liitot laativat yhteistyössä merialuesuunnitelmat alueilleen. Merialuesuunnittelun tarkoituksena on edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävä kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävä käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Myös merialuesuunnitelmilla voidaan osaltaan vaikuttaa uhanalaisten lajien säilymiseen, joten myös niiden merkitys voitaisiin tuoda esiin toimintaohjelmassa.

Kappaleessa 4.1 esitetään lajitiedon hallintaan, tiedon lisäämiseen ja ajantasaisuuteen liittyviä toimenpide-ehdotuksia. Toimenpide-ehdotuksiksi esitetään muun muassa uhanalaisten lajien tietoja sisältävien tietokantojen kehittämistä ja lajistokartoitusten kohdentamista valtakunnallisen ja alueellisen priorisoinnin pohjalta lajistollisesti arvokkaimmille ja puutteellisesti tunnetuille alueille. Lapin

liitto pitää näitä toimenpide-ehdotuksia kannatettavina, sillä kuten osiossa todetaan, on uhanalaisten lajien huomioon ottamisessa esimerkiksi kaavahankkeissa vaikeuttanut olemassa olevien lajitietojen osin hankala saatavuus sekä tietojen puutteellisuus ja epätasaisuus.

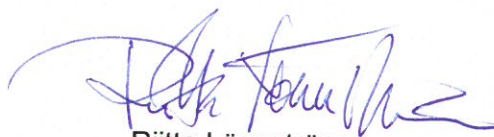
Kappaleessa 4.8.3 käsitellään uhanalaisen sisävesilajiston turvaamista ja tuodaan esiin muun muassa kalakantojen elvyttäminen ja kansallinen kalatiestrategia. Toimenpide-ehdotukseksi esitetään muun muassa uhanalaisten vaelluskalojen ja ympäristövirtaaman turvaamista rakennetuissa virtavesissä. Lapin liiton vetämänä on perustettu yhteistyöryhmä Kemijoen vaelluskalakantojen elvyttämiseksi ja käynnistetty Kemi- ja Ounasjoen vesistöalueen vaelluskalakantojen elvyttämisen toimenpidesuunnitelman laatiminen. Suunnitelma tehdään yhdessä alueen toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

Edellä esitetty huomioon ottaen Lapin liiton virastolla ei ole huomautettavaa luonnoksesta uhanalaisten lajien suojelun toimintaohjelmaksi.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Riitta Lönnström
suunnittelujohtaja